

7. Beleidsregel dammen met duikers

Kader

Keur

Op grond van artikel 3.3, eerste lid, aanhef en sub c is het verboden zonder vergunning van het college gebruik te maken van een oppervlaktewaterlichaam door daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder werken te plaatsen, te behouden of te verwijderen.

Begripsbepaling

Dammen met duikers vallen onder het begrip 'werken'. Met werken wordt bedoeld alle door menselijk toedoen ontstane of te maken constructies met toebehoren.

Toepassingsgebied

Deze beleidsregel is van toepassing in het hele beheersgebied.

Raakvlakken met ander beleid

Deze beleidsregel heeft raakvlakken met beleidsregel 5, 9 en 12.

Doel van het beleid

Het doel van het beleid is het beschermen van de functie van het oppervlaktewaterlichaam als onderdeel van het totale watersysteem. Belangrijke aspecten daarbij zijn het in stand houden van doorstroming en bergingscapaciteit, eventuele vaarfuncties, het waarborgen van de normale onderhoudsmogelijkheden en ecologische aspecten. De aanleg van bruggen heeft de voorkeur boven de aanleg van dammen met duikers.

Motivering van het beleid

Het doel van deze beleidsregel is om bij het leggen, verlengen, vervangen en verleggen van dammen met duikers, negatieve effecten op de waterhuishouding te voorkomen. Negatieve effecten ontstaan onder andere door de opstuwing die de duikers in oppervlaktewaterlichamen veroorzaken. Bovendien kan de vermindering van de drooglegging als gevolg van opstuwing of het afnemen van de bergingscapaciteit van het oppervlaktewaterlichaam als negatief effect worden beschouwd. Ook kunnen duikers, bijvoorbeeld vanwege een grote lengte of omdat zij in hetzelfde oppervlaktewaterlichaam te dicht bij elkaar zijn aangelegd, een belemmering vormen voor doelmatig onderhoud. Tenslotte kunnen duikers negatieve invloed hebben op de waterkwaliteit alsook op de ecologische functie van water (vismigratie) en het oppervlaktewaterlichaam. Daarom kunnen in voorkomende gevallen in de vergunningsvoorschriften ecologische voorzieningen, zoals looprichels etc. worden voorgeschreven. Dit gebeurt vooral bij relatief lange (infrastructurele) duikers en duikers in ecologische verbindingzones. Zo kunnen onnodige duikers worden geweerd en strikt noodzakelijke duikers met een zo kort mogelijke lengte worden uitgevoerd. Om bovenstaande redenen heeft aanleg van bruggen sterk de voorkeur boven de aanleg van dammen met duikers.

Om grote verschillen in de afstroming (het verhang) binnen het watersysteem te beperken, worden eisen gesteld aan de maximale opstuwing die een duiker mag veroorzaken. Het waterschap berekent de opstuwing voor een duiker en toetst deze aan de norm. De toegestane lengte van de duiker is afhankelijk van de functie van de duiker. Bovendien wordt de betreffende duiker getoetst aan de onderhoudseisen. De afmetingen en de hoogteligging van de duiker worden als voorschriften opgenomen in de vergunning.

Verwijzing naar een aanwezige algemene regel die ook van toepassing is voor dit thema

Algemene regel 6: Het plaatsen van een dam met duiker in tertiaire oppervlaktewaterlichamen in niet stedelijk gebied met uitzondering van een deel van het Kromme Rijngebied.

Toetsingscriteria

1. Aan aanvragen voor vergunning voor de plaatsing van dammen met duikers wordt in beginsel uitsluitend medewerking verleend ter ontsluiting van percelen die niet anders zijn of kunnen worden ontsloten. Daarbij wordt tevens gekeken naar de kosten van de aanleg van een brug. Deze kosten mogen niet onevenredig zijn in verhouding tot de kosten van de aanleg van een dam met duiker.
2. Het aantal dammen met duikers moet tot een minimum worden beperkt. Dit houdt in dat er per aaneengesloten kadastraal woon- of bedrijfsperceel in principe één dam met duiker is toegestaan. Onder een aaneengesloten perceel wordt verstaan een perceel dat niet door oppervlaktewaterlichamen wordt doorsneden. Als percelen wél worden doorsneden door oppervlaktewaterlichamen, dan kunnen meer dammen met duikers worden toegestaan als dit voor een goede bedrijfsvoering of andere belangen redelijkerwijs noodzakelijk is. Bij langssloten wordt een onderlinge afstand van circa 600 meter (halve "cope" lengte) tussen de dammen toegestaan. Meer dammen met duikers worden slechts in bijzondere omstandigheden toegestaan. De vraag of er sprake is van bijzondere omstandigheden moet van geval tot geval worden beoordeeld, waarbij de door de aanvrager naar voren gebrachte belangen tegen het waterhuishoudkundig belang worden afgewogen.
3. Door het verlenen van een vergunning voor het plaatsen van een dam met duiker mogen niet alle reserves gebruikt worden. Met andere woorden, de eerste aanvrager mag niet beperkend worden voor de volgende aanvragers. Per oppervlaktewaterlichaam wordt aan de hand van de hydrologische berekeningen van de bemalinggebieden de maximale extra toelaatbare opstuwing bepaald, rekening houdend met boven- en benedenstrooms gelegen gebieden. Hiertoe wordt een prognose gemaakt van het aantal te vergunnen duikers in de watergangstreng.

4. Met inachtneming van punt 3 mag de opstuwing die een dam met duiker mag veroorzaken ten hoogste 5 mm bij maatgevende afvoer (1,5 l/s/ha) bedragen. Afhankelijk van de reserve kan deze kleiner zijn. Dezelfde maximale opstuwing van 5 mm geldt als criterium voor wateraanvoer (0,3 l/s/ha). Als er sprake is van kwel of infiltratie, dan moet de maatgevende af- en aanvoer verhoogd worden met de kwelafvoer of de infiltratieaanvoer. Of getoetst wordt aan aanvoerdebiet of kweldebiet (ter verduidelijking: dat is het aantal kubieke meters water dat een bepaald punt per tijdseenheid passeert) is afhankelijk van de locatie van de te plaatsen duiker in het gebied. Als een duiker in een gebied ligt dat is ingericht voor nachtvorstbestrijding, moet de diameter van de duiker tevens aangepast worden op het aanvoerdebiet voor nachtvorstbestrijding.

5. De minimale doorsnede van een duiker in een primair en secundair oppervlaktelichaam bedraagt:

- watergang met een breedte tot en met 3 m: 600 mm.
- watergang met een breedte boven 3 en tot en met 6 m: 800 mm.
- watergang met een breedte groter dan 6 meter: 1000 mm

of zoveel groter als de berekening uitwijst. Dit in verband met het tegengaan van extreme vernauwingen (flessenhalzen.), het voorkomen van onderhoudsproblemen (o.a. verstoppingen door drijfvuil) en het bevorderen van faunamigratie.

Tabel breedte watergang en diameter duiker

Breedte watergang	diameter
Tot en met 3 meter	600 mm
Boven 3- tot en met 6 meter	800 mm
Breder dan 6 m	1000 mm

6. De minimale maat voor duikers in het tertiaire systeem is 300 mm.

7. De vrije doorstroming (ruimte in de duiker boven waterpeil) in primaire en secundaire oppervlaktewaterlichamen moet bij het hoogst vastgestelde peil in het meest recent vastgestelde peilbesluit 20 % van de diameter met een minimum van 100 mm zijn.

8. Er geldt geen compensatieplicht voor een dam met duiker als die minder dan 25 m² wateroppervlakte gemeten op het hoogst vastgestelde peil in het meest recent vastgestelde peilbesluit, wegneemt.

9. De minimale afstand tussen een te plaatsen dam met duiker en een ander kunstwerk moet 10 meter bedragen.

10. Bij een duiker langer dan 50 meter moet een inspectieput worden aangebracht. In de voorschriften wordt de ligging daarvan aangegeven.

11. Een duiker met een bocht of een knik moet eveneens een inspectieput hebben ter hoogte van de knik c.q. bocht.

12. Het onderhoud van het oppervlaktewaterlichaam mag niet belemmerd worden door de dam met duiker. Oppervlaktewaterlichamen die met maaiboten worden onderhouden, moeten voorzien worden van vaarduikers. Duikers moeten een minimale breedte hebben van 2,5 meter op hoogwaterpeil of boezempeilniveau. Alle duikers moeten een waterdiepte van minimaal 0,80 meter en een doorvaarthoogte van minimaal 0,80 meter voor de gehele doorvaartbreedte ten opzichte van hoogwaterpeil of boezempeil hebben. Er worden ook voorschriften aan de vergunning verbonden met betrekking tot het materiaal en bedekking van de duiker. Tevens wordt voorgeschreven dat de bodem van de aansluitende watergang overgaat in de bodem van de duiker, teneinde de migratie van organismen die op de bodem leven te bevorderen. De aanvrager zal het slib ter plaatse van de dam met duiker moeten verwijderen en deze conform de geldende regelgeving moeten verwerken. Grond die ten behoeve van aanvulling wordt gebruikt, moet aan de milieueisen, in het bijzonder aan het Besluit bodemkwaliteit, voldoen.

13. Voor particuliere voorzieningen en toegangsdammen geldt dat als een dam met duiker bedoeld is om toegang te verlenen tot een huiskavel of landbouwperceel, de totale duikerlengte maximaal 10 meter mag zijn.

14. Voor bedrijfsmatige doeleinden geldt een maximaal toegestane duikerlengte van 15 meter. Mogelijk heeft deze grotere lengte grotere afmetingen van de duiker tot gevolg. Als de aanvrager dit wenst, kan deze (onder daarvoor in de vergunning te stellen voorschriften) keermuren toepassen om zo een maximale bovenbreedte van de ontsluiting te realiseren.

15. De uiteinden van een duiker moeten 0,20 meter buiten de oeverlijn reiken. De uiteinden moeten worden gemarkeerd om beschadigingen door mechanisch onderhoud tegen te gaan.

16. Bij duikers die door het waterschap zijn aangelegd en waarvoor het waterschap vervangingsplichtig is, dienen kruisingen van kabels en leidingen onder de duiker te worden aangebracht.